

Obsah

Úvod	5
1 Základní charakteristika cílové skupiny	7
1.1 Vymezení mentálního postižení a jeho stupně	7
1.2 Stupně mentálního postižení ve vztahu k edukaci	8
2 Limity vyplývající z charakteristiky cílové skupiny	10
2.1 Dopady do vzdělávání	10
2.2 Dopady do zaměstnatelnosti	16
2.3 Dopady do sociální integrace	16
2.4 Osobnostní zvláštnosti vyplývající z postižení	19
2.4.1 Kognitivní funkce	19
2.4.2 Exekutivní funkce	21
3 Diagnostické postupy v kariérovém poradenství	23
3.1 Diagnostika a diagnostické nástroje kariérového poradenství u klientů s lehkým mentálním postižením	23
3.2 Diagnostika klientů se středně těžkým mentálním postižením a těžkým mentálním postižením	31
3.2.1 Klinické metody	33
3.2.2 Standardizované testové metody	34
3.2.3 Nestandardizované metody	35
4 Kariérové poradenství pro žáky s mentálním postižením ve škole	42
4.1 Role hlavních aktérů podílejících se na kariérovém poradenství žáka	43
4.1.1 Zákonný zástupce	44
4.1.2 Ředitel školy	45
4.1.3 Výchovný poradce	45
4.1.4 Další pedagogičtí pracovníci školního poradenského pracoviště (kariérový poradce, školní speciální pedagog, školní psycholog)	46
4.1.5 Učitel	47
4.1.6 Poradenský pracovník speciálněpedagogického centra pro mentálně postižené	48
4.1.7 Neziskový sektor	50
4.2 Proces kariérového poradenství	51
4.3 Provázanost kariérového poradenství s klíčovými kompetencemi	52
4.3.1 Kompetence komunikativní	53
4.3.2 Kompetence sociální a personální	53
4.3.3 Kompetence pracovní	54
4.3.4 Kompetence digitální	54

4.4	Rozvoj specifických dovedností	55
4.5	Optimální model	56
4.5.1	Proces kariérového poradenství žáků s mentální postížením na 1. stupni základní školy	64
4.5.2	Proces kariérového poradenství žáků s mentálním postížením na 2. stupni základní školy	66
5	Proces kariérového poradenství při přechodu na trh práce	72
5.1	Formy zaměstnávání, jejich příležitosti a rizika	72
5.1.1	Chráněné pracovní místo	74
5.1.2	Pracovní rehabilitace	75
5.1.3	Sociálně terapeutické dílny	75
5.1.4	Tranzitní program	76
5.1.5	Centra denních služeb	77
5.1.6	Sociální rehabilitace	77
5.1.7	Podporované zaměstnávání	77
5.2	Komunikace s potenciálním zaměstnavatelem	78
5.2.1	Chceme pracovat aneb jak vzájemně správně komunikovat	79
5.3	Proces přechodu ze školy na trh práce	79
5.4	Jiné možnosti uplatnění žáka mimo trh práce	80
6	Střední obory vzdělávání kategorie „E“ – charakteristika	82
7	Možnosti uplatnění absolventů oborů středního vzdělávání kategorie „E“	95
8	Pro inspiraci	104
9	Shrnutí obsahu kariérového poradenství	108
	Závěr	116
	Slovníček pojmů	118
	Seznam zkratk	121
	Literatura a další zdroje	122
	Přehled a charakteristika publikačních výstupů projektu	125